

Utslippsvilkår til det kommunale avløpsnett

SFTs "Krav til transportsystemet for avløpsvann (TA-658) ble utgitt i 1989. SFT har endret sin strategi siden den gang. Fra å utgi detaljerte tekniske veiledere og retningslinjer, er SFTs rolle i dag å stille mere overordnede krav og drive resultatkontroll." Første etappe i arbeidet med "Standarkrav til avløpsnett i kommunale utslippstillatelser" avsluttes våren 1994. Det forventes at de nye retningslinjene til SFT vil bære preg av denne omleggingen.

Det er kommunens oppgave som anleggseier å dokumentere forurensningsutslippet fra det kommunale avløpsnett. Ut fra en helhetsvurdering avgjør forurensningsmyndighetene om utslippet kan aksepteres. Er utslippene for store vil kommunen bli pålagt å gjennomføre tiltak for å redusere utslippene. Kommunens dokumentering av utslipp, myndighetenes vurdering av utslippene, samt gjennomføring av tiltak, er en kontinuerlig prosess.

Dokumentasjon av forurensningsutslipp fra et avløpsområde vil i hovedsak være knyttet til:

1. Belastningsdata (antall personer tilknyttet ol.) og nedbør
2. Hydrauliske egenskaper til overflater, ledningsnett, overløp ol
3. Hydraulisk simuleringsmodell
4. Kalibrering av hydraulisk modell

5. Simuleringsmodell for avløpsvannets kvalitet
6. Måling av avrenning og forurensningstransport
7. Sansynligheten for utilsiktede utslipp
8. Overvåking og beredskap

For å kunne avveie utslippene fra det kommunale avløpsnett opp mot andre utslipp og samfunnsinteresser forøvrig, er det helt avgjørende at forurensningsmyndighetene vet hvor riktig eller hvor nøyaktig denne dokumentasjonen er. *Etter min oppfatning bør derfor krav til kvalitetssikring av hvordan utslipp fra ledningsnett dokumenteres få en sentral plass i alle utslippstillatelser.*

Statistiske metoder står sentralt ved utvikling av prosedyrer for kvalitetssikring. Når det gjelder forurensningstransport i avløpsnett har det grunnleggende arbeidet med kvalitetssikring av måledata kommet godt i gang (jfr. artikkelen til Erland Buøen i Vann 4/92; "Bedre kvalitet på måling av forurensningstransport i avløpsnett").

God hydraulisk kontroll over vannstrømmene er en forutsetning for riktig prioritering av tiltak. Hydraulisk kontroll vil være nøye knyttet til de fleste av de 8 delområdene som her er nevnt (jfr. min artikkel i Vann 1/93; "Overløp på avløpsnett, hydraulisk kontroll og

mengdemåling i fokus"). Vil det være mulig å sette krav til kvalitetssikring av "samleområdet" hydraulisk kontroll, som vil kunne være operativt på en hensiktsmessig måte?

I min artikkel i Vann 1/93 foreslår jeg følgende definisjon for god hydraulisk kontroll:

Vi har god hydraulisk kontroll når avløpssystemet er utformet på en slik måte at virkelig avrenning stemmer godt overens med beregnet avrenning.

Beregningsgrunnlaget for avrenningen i ledningsnett og utslipp fra overløp spiller en nøkkelrolle i dokumentasjon av utslipp fra ledningsnett (jfr. min artikkel i Vann 2/92; "Overløp på avløpsnett, vilkår knyttet til utslipp"). Et første skritt når det gjelder kvalitetssikring av beregningsgrunnlaget vil være at forurensningsmyndighetene setter krav til ambisjonsnivå for hvordan beregningene skal gjennomføres. Før dette kan bli aktuelt må det etableres retningslinjer for beregningsprosedyrer for ulike ambisjonsnivåer!

Overløpet og overløpets vannføringsregulator spiller en viktig rolle når det gjelder hydraulisk kontroll i fellessystemet. Krav til kvalitetssikring av videreført vannmengde (størrelsen på videreført vannmengde er helt avgjørende for hvor mye som går i overløp) vil i denne sammenheng være en nødvendig byggestein ved krav om god hydraulisk kontroll til ledningsnett (jfr. min artikkel i Vann 4/93; Overløp på avløpsnett, valg av vannføringsregulator).

Utfordringen vil ligge i å utforme krav til kvalitetssikringsprosedyrer for de ulike delområdene (jfr. over). Ved at kunnskapsnivået varierer samtidig som noen delområder er mindre egnet enn andre, vil det på nåværende tidspunkt være vanskelig å utarbeide et balansert sett av kvalitetssikringsprosedyrer. Det er viktig at vi nå etablerer et godt fundament slik at utviklingen styres i riktig retning.

Vil utslippsvilkår av typen "alle overløp skal være utstyrt med skumskjerm og normalt grovrister" erstattes med vilkår som "best tilgjengelig teknologi skal legges til grunn for all nybygging" (EF-direktiv 91/271)? Vil SFT sine "Standardkrav til avløpsnett i kommunale utslippstillatelser" inneholde en detaljert liste over krav til kvalitetssikring av hvordan forurensningsutslipp skal dokumenteres, eller vil det stilles mere overordnede krav som "avløpsnett skal gi god hydraulisk kontroll?"

Vilkår knyttet til utslipp må baseres på en helhetsvurdering av alle impliserte interesser knyttet til resipienten. Kan et krav som "overløputslipp skal ikke representere estetiske eller hygieniske problemer" inkluderes som et standardkrav eller er det opp til den lokale forurensningsmyndighet å avgjøre? Denne typen problemstillinger har jeg ikke kommet inn på, men er også aktuell.

Jeg ser med spenning frem til SFT sine nye "Standardkrav". Mange og viktige problemstillinger må avklares. Mitt håp er at krav til kvalitetssikring av

hvordan utslipp fra ledningsnettet dokumenteres vil få en sentral plass. Samtidig vil jeg igjen få understreke behovet for at det utarbeides standard beregningsprosedyrer for utslipp for ulike ambisjonsnivåer.

Kommunene oppgir at det skal investeres ca. 8 milliarder kr på avløpsnettet i perioden 1993-2000 (Miljøvern-departementet, T-994; "Kostnader på

avløpssektoren). Forurensningsmyndighetene har gjennom utslippstillatelsen et overordnet ansvar og et effektivt virkemiddel for at disse ressursene skal utnyttes på best mulig måte

Lars Aaby

Sivilingeniør

Daglig leder av MFT, Miljø- og

Fluidteknikk AS

Vi utfører tverrfaglig planlegging og prosjektering innen:

- *Vannbehandling*
- *Kommunale og industrielle rensesanlegg*
- *Slambehandling*
- *Avfallsbehandling*
- *Aquakultur*

GRØNER ANLEGG MILJØ A/S

Boks 414, 1322 Høvik. Tlf. 67 12 80 00

Sarpsborg - Fredrikstad - Moss - Ski - Moelv - Hamar - Elverum - Porsgrunn - Skien - Larvik - Kristiansand
- Bergen - Førde - Åleund - Kristiansund - Trondheim - Bodø - Narvik - Finnsnes - Tromsø